

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **M. H.,** proti žalovanému: **Finanční ředitelství v Praze,** se sídlem Žitná 563/12, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 8. 12. 2010, č. j. 7 Ca 262/2009 – 45,

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 8. 12. 2010, č. j. 7 Ca 262/2009 – 45, bylo rozhodnuto, že se žalobci (dále jen „stěžovatel“) nepřiznává osvobození od soudních poplatků v řízení o žalobě podané stěžovatelem proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Praze (dále jen „finanční ředitelství“) ze dne 11. 5. 2009, č. j. 2615/09-1100-108346. V odůvodnění usnesení městský soud uvedl, že stěžovatel požádal o částečné osvobození od soudních poplatků. K žádosti doložil vyplněný tiskopis, ze kterého vyplývá, že stěžovatel je společníkem firmy OMPEXON D.T.T., spol. s r. o. a že nemá žádné příjmy ani žádný majetek větší ceny. Protože městský soud z výpisu z obchodního rejstříku zjistil, že stěžovatel byl jako společník této firmy vymazán dne 4. 9. 2010, vyzval jej, aby údaje o svých poměrech doplnil. Na tuto výzvu reagoval stěžovatel pouze sdělením, že proti rozhodnutí o výmazu podal odvolání. Uvedené údaje o majetkových a výdělkových poměrech stěžovatel vyhodnotil městský soud jako nevěrohodné, protože z nich není zřejmé, z jakých příjmů hradí své každodenní životní náklady, včetně nákladů na bydlení. Za tohoto stavu nemá městský soud za prokázáno, že stěžovatel nemá dostatečné prostředky.

Proti tomuto usnesení podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost, v níž namítal jeho protiprávnost. Tuto spatřuje v tom, že městský soud bral za stěžejní pouze tu část informace, kterou zjistil z veřejně přístupných zdrojů a nezkoumal a neprovedl další šetření ohledně majetkového stavu stěžovatele. V odůvodnění napadeného usnesení pak není městským soudem dokumentována snaha zabývat se stěžovatelem předloženými důkazy o majetkovém stavu, jež byly zaslány na formuláři o majetkových poměrech. Jako důkaz svého tvrzení připojil stěžovatel ke kasační stížnosti uvedený formulář s tím, že je jeho nedílnou součástí. Podle názoru stěžovatele byl tímto postupem městského soudu zbaven svého práva na spravedlivý proces, a proto se dovolává dodržování jeho občanských práv vyplývajících z Ústavy a Listiny základních práv a svobod. V závěru pak uvedl, že právního zástupce mu z důvodu finanční situace přiděluje na základě jeho žádosti Česká advokátní komora. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby napadené usnesení bylo zrušeno a věc vrácena městskému soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení městského soudu v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel, přičemž neshledal vady uvedené v odstavci 4 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

S ohledem na specifický charakter napadeného usnesení nepožadoval Nejvyšší správní soud zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost a netrval ani na povinném zastoupení stěžovatele advokátem. Jak již bylo judikováno v rozhodnutích Nejvyššího správního soudu, osvobození od soudních poplatků i právo na právní zastoupení je navázáno na posouzení poměrů konkrétního žadatele. Pokud nejsou splněny podmínky pro osvobození od soudních poplatků, je rovněž vyloučeno i právo na bezplatné právní zastoupení. Domáhá-li se stěžovatel podanou kasační stížností přezkoumání rozhodnutí, zda mu má být ustanoven zástupce z řad advokátů, pak by se uplatňováním požadavku povinného zastoupení advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.) jen řetězil problém, jenž má být v řízení o této kasační stížnosti vyřešen (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 – 37, a ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 – 77, oba dostupné na www.nssoud.cz). Protože z obsahu kasační stížnosti je zřejmé, proti jakému rozhodnutí stěžovatel brojí, z jakých důvodů a čeho se domáhá, považuje za této situace Nejvyšší správní soud za nadbytečné ustanovení stěžovateli zástupce pro řízení o kasační stížnosti, a to i s ohledem na předmět řízení, kdy je posuzována důvodnost zamítnutí stěžovatelovy žádosti o ustanovení zástupce.

Podle ust. § 35 odst. 8 věta prvá před středníkem s. ř. s. může předseda senátu na návrh ustanovit navrhovateli, usnesením zástupce, jímž může být i advokát, jsou-li u navrhovatele předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv.

Podle ust. § 36 odst. 3 věta první s. ř. s. účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků.

Z dikce citovaných ustanovení vyplývá, že účastníku lze ustanovit zástupce tehdy, jsou-li kumulativně splněny dvě podmínky. Jednak se jedná o účastníka, u něhož jsou dány

předpoklady pro osvobození od soudních poplatků a jednak je to třeba k ochraně jeho zájmů. V projednávané věci se městský soud zabýval splněním první zákonné podmínky, a když shledal, že není splněna, druhou podmínkou se již pro neúčelnost nezabýval.

Podle judikatury Nejvyššího správního soudu je povinnost doložit nedostatek prostředků jednoznačně na účastníkovi řízení, aby soud mohl posoudit, zda jsou splněny předpoklady pro osvobození od soudních poplatků. Pokud účastník tuto povinnost nesplní, soud výdělkové a majetkové možnosti sám z úřední povinnosti nezjišťuje (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2005, č. j. 7 Azs 343/2004 - 50, uveřejněné pod č. 537/2005 Sb. NSS).

Podle stěžovatelem vlastnoručně vyplněného potvrzení o výdělkových a majetkových poměrech, který zaslal na výzvu městskému soudu, nemá žádný příjem a ani majetek větší ceny a je společníkem obchodní společnosti OMPEXON D.T.I., spol. s r. o. Potvrzení shodného obsahu, pouze s rozdílem, že již byl jako společník uvedené společnosti vymazán, připojil i ke kasační stížnosti. Za této situace, kdy stěžovatel tvrdí, že je zcela bez příjmů i jakéhokoliv majetku, městský soud nepochybil, když dovodil, že věrohodně neprokázal své majetkové poměry, a proto nesplňuje podmínky pro osvobození od soudního poplatku, čímž je i vyloučeno splnění podmínky pro ustanovení zástupce podle § 35 odst. 8 s. ř. s. Stěžovatel městskému soudu zcela nedůvodně vytýká, že nezkoumal a neprovedl další šetření ohledně jeho majetkového stavu. Takový požadavek by byl oprávněný jen za situace, pokud by stěžovatel uvedl konkrétní údaje a tyto byly nepřesné, neúplně nebo si odporovaly. Tvrdí-li však, že nemá žádné příjmy ani majetek, pak není povinnosti soud, bylo jeho povinností, aby také uvedl, z jakých zdrojů hradí náklady na bydlení, popř., že je mu poskytováno bezplatně, jakým způsobem získává prostředky na obživu, popř. proč je nepotřebuje a hradí další náklady pro život nezbytné. Protože stěžovatel i v kasační stížnosti nijak svá tvrzení uvedená v potvrzeních o majetkových a výdělkových poměrech nekonkretizoval, pochybnosti o pravdivosti jím uvedených skutečností nadále přetrvávají.

Proto závěr městského soudu, že stěžovatel nesplňuje předpoklady pro částečné osvobození od soudních poplatků a v důsledku toho mu nemůže být na jeho žádost ustanoven zástupce z řad advokátů, je v souladu se zákonem.

Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Ve věci rozhodl v souladu s ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení a finančnímu ředitelství žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. dubna 2012

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu